

INSTYTUT TECHNIKI BUDOWLANEJ

**APROBATA TECHNICZNA ITB
AT-15-5942/2003**

**FOBOS M-4
do zabezpieczania drewnianych
elementów budowlanych przed korozją
biologiczną i ogniem**

WARSZAWA

Instytut Techniki Budowlanej
00-611 Warszawa, ul. Filtrowa 1, tel. 825-04-71

**APROBATA TECHNICZNA ITB
AT-15-5942/2003**

**FOBOS M-4
do zabezpieczania drewnianych
elementów budowlanych przed korozją
biologiczną i ogniem**

WARSZAWA

Aprobata techniczna została opracowana
w Zakładzie Aprobát Technicznych
przez mgr inż. Jolantę KACZMARSKĄ

Projekt okładki – Dariusz LITWINIEC

Kopiowanie aprobaty technicznej
jest dozwolone jedynie w całości

Druk z oryginałów bez opracowania wydawniczego

© Copyright by Instytut Techniki Budowlanej
Warszawa 2003

ISBN 83-7370-788-3

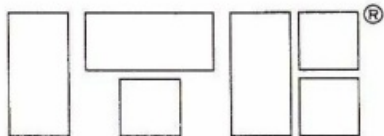

® INSTYTUT TECHNIKI BUDOWLANEJ
OŚRODEK INFORMACJI NAUKOWO-TECHNICZNEJ
DZIAŁ WYDAWNICZY
02-656 Warszawa, ul. Ksawerów 21, tel.: 843 35 19

Format A4 Ark. wyd. 1,2 Ark. druk. 2,3 Zam. 404/2003
Wydrukowano w maju 2003 r.

INSTYTUT TECHNIKI BUDOWLANEJ

PL 00-611 WARSZAWA, ul. FILTROWA 1

tel.: (48 22) 825 04 71; (48 22) 825 76 55 — fax: (48 22) 825 52 86 — ftx.: 813023 itb pl

Członek Europejskiej Unii Aprobat Technicznych w Budownictwie — UEAtc
Członek-Obserwator Europejskiej Organizacji ds. Aprobac Technicznych — EOTA

Seria: APROBATY TECHNICZNE

APROBATA TECHNICZNA ITB AT-15-5942/2003

Na podstawie rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 5 sierpnia 1998 r. w sprawie aprobac i kryteriów technicznych oraz jednostkowego stosowania wyrobów budowlanych (Dz. U. Nr 107, poz. 679), w wyniku postępowania akceptacyjnego dokonanego w Instytucie Techniki Budowlanej w Warszawie na wniosek firmy

**Zakłady Chemiczne LUBOŃ Sp. z o.o.,
62-030 Luboń, ul. Romana Maya 1**

stwierdza się przydatność do stosowania w budownictwie wyrobu pod nazwą:

FOBOS M-4 DO ZABEZPIECZANIA DREWNIANYCH ELEMENTÓW BUDOWLANÝCH PRZED KOROZJĄ BIOLOGICZNĄ I OGNIEM

w zakresie i na zasadach określonych w Załączniku, który stanowi integralną część niniejszej Aprobac Technicznej ITB.

Termin ważności:

31 maja 2008 r.

Załącznik:

Postanowienia ogólne i techniczne

DYREKTOR
Instytutu Techniki Budowlanej

doc. dr inż. Stanisław Wierzbicki

Warszawa, maj 2003 r.

Dokument Aprobac Technicznej ITB AT-15-5942/2003 zawiera 16 stron.

Tekst tego dokumentu kopiować można tylko w całości. Publikowanie lub upowszechnianie w każdej innej formie fragmentów tekstu Aprobac Technicznej, wymaga pisemnego uzgodnienia z Instytutem Techniki Budowlanej.

ZAŁĄCZNIK

POSTANOWIENIA OGÓLNE I TECHNICZNE

SPIS TREŚCI

1. PRZEDMIOT APROBATY	3
2. PRZEZNACZENIE, ZAKRES I WARUNKI STOSOWANIA	3
3. WŁAŚCIWOŚCI TECHNICZNE. WYMAGANIA	5
3.1. Właściwości techniczno-użytkowe	5
3.2. Trwałość – przydatność do stosowania	7
4. PAKOWANIE, PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT	7
4.1. Pakowanie	7
4.2. Przechowywanie	8
4.3. Transport	8
5. OCENA ZGODNOŚCI	8
5.1. System oceny zgodności	8
5.2. Zakładowa kontrola produkcji	9
5.3. Badania typu	9
5.4. Badania kontrolne gotowego wyrobu	9
5.5. Częstotliwość badań kontrolnych	10
5.6. Metody badań	10
5.7. Pobieranie próbek do badań	13
5.8. Ocena wyników badań	13
6. USTALENIA FORMALNO-PRAWNE	13
7. TERMIN WAŻNOŚCI	14
INFORMACJE DODATKOWE	15

POSTANOWIENIA OGÓLNE I TECHNICZNE

1. PRZEDMIOT APROBATY

Przedmiotem niniejszej Aprobaty Technicznej ITB jest środek o nazwie FOBOS M-4 do zabezpieczania drewnianych elementów budowlanych przed korozją biologiczną i ogniem, produkowany przez Zakłady Chemiczne LUBOŃ Sp. z o.o.

FOBOS M-4 ma postać granulatu proszkowego koloru biało-żółtego.

Do wytwarzania środka FOBOS M-4 stosowane są następujące substancje chemiczne: fosforany amonu, siarczan amonu, mocznik, boraks, biocydy (czwartorzędowy chlorek amoniowy i IPBC) oraz inhibitor korozji.

Środek FOBOS M-4 posiada właściwości ogniochronne i biochronne przeciwko grzybom domowym i pleśniowym oraz owadom — technicznym szkodnikom drewna.

Środek FOBOS M-4 stosowany jest w postaci wodnego roztworu, według p. 2.

Roztwór roboczy środka FOBOS M-4 może być barwiony w celu umożliwienia odróżnienia drewna zaimpregnowanego od niezaimpregnowanego.

Właściwości techniczne środka FOBOS M-4 podano w p. 3.

2. PRZEZNACZENIE, ZAKRES I WARUNKI STOSOWANIA

Środek FOBOS M-4 przeznaczony jest do zabezpieczania elementów budowlanych z drewna przed działaniem ognia, grzybów domowych i pleśniowych oraz przed działaniem owadów — technicznych szkodników drewna.

Zakres stosowania zabezpieczonych środkiem FOBOS M-4 elementów drewnianych zależy od metody wykonanej impregnacji.

Impregnacja może odbywać się:

a) metodami powierzchniowymi, takimi jak:

- smarowanie lub natrysk roztworem środka o stężeniu 30%, albo
- kąpiel „zimna” w 30% roztworze środka o temperaturze 20°C,

b) metodami wgłębnyymi, takimi jak:

- impregnacja próżniowo–ciśnieniowa,
- kąpiel „gorąco–zimna” w 30% roztworach środka o zróżnicowanych temperaturach; drewniane elementy zanurza się najpierw w roztworze o temperaturze 60 ÷ 65°C na okres około 2 h, a następnie przenosi się je (szybko) do roztworu o temperaturze 15 ÷ 20°C na okres 5 h.

Zużycie środka FOBOS M–4 powinno wynosić co najmniej:

- w przypadku impregnacji wgłębnej — 40 kg soli/1 m³ drewna,
- w przypadku impregnacji powierzchniowej — 200 g soli/1 m² zabezpieczanej powierzchni drewnianej.

Zaimpregnowane powierzchnie nie mogą być narażone na bezpośrednie działanie opadów atmosferycznych, wody i kontakt z gruntem.

W pomieszczeniach, w których przebywają ludzie lub zwierzęta, albo przechowywana jest żywność, zabezpieczone środkiem FOBOS M–4 powierzchnie powinny być pokryte wyrobami uniemożliwiającymi bezpośredni kontakt użytkowników i żywności z zaimpregnowaną powierzchnią.

Elementy drewniane zabezpieczone, zgodnie z ww. warunkami, środkiem FOBOS M–4 uzyskują, w zakresie odporności na korozję biologiczną i odporności na działanie ognia, właściwości użytkowe podane w tablicy 1.

Tablica 1

Właściwości użytkowe elementów drewnianych zabezpieczonych środkiem FOBOS M–4

Poz.	Właściwości użytkowe	Uzyskiwane zabezpieczenie	Metoda oceny
1	2	3	4
1	Skuteczność zabezpieczenia drewna przed grzybami domowymi metodą powierzchniową: <ul style="list-style-type: none"> • na powierzchni • na głębokości 1,5 mm 	1 – zabezpieczenie dobre 3 – zabezpieczenie słabe	Instrukcja ITB Nr 355/98

c. d. Tablicy 1

Poz.	Właściwości użytkowe	Uzyskiwane zabezpieczenie	Metoda oceny
1	2	3	4
2	Skuteczność zabezpieczenia drewna przed grzybami domowymi metodą wgłębną: <ul style="list-style-type: none"> • na powierzchni • na głębokości 1,5 mm 	1 – zabezpieczenie dobre 2 – zabezpieczenie dostateczne	Instrukcja ITB Nr 355/98
3	Skuteczność zabezpieczenia przed owadami – technicznymi szkodnikami drewna (metodą powierzchniową i metodą wgłębną)	100% śmiertelność larw	PN-EN 46+AC:1996
4	Skuteczność zabezpieczenia drewna przed grzybami pleśniowymi	1 klasa zabezpieczenia – odporne	p. 5.6.12
5	Klasyfikacja ogniowa drewna grubości co najmniej 20 mm, zabezpieczonego metodą powierzchniową i wgłębną, w zakresie stopnia palności	I stopień palności; wyrób niezapalny	PN-B-02874:1996

Ze względu na uzyskiwane właściwości użytkowe w zakresie bioodporności elementy drewniane mogą być stosowane w 1 i 2 klasie zagrożenia korozją biologiczną według normy PN-EN 335-1:1996.

Podczas wykonywania prac impregnacyjnych należy przestrzegać warunków bezpiecznego stosowania środka FOBOS M-4, podanych przez Producenta w karcie charakterystyki wyrobu, opracowanej zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 3 lipca 2002 r. w sprawie karty charakterystyki substancji niebezpiecznej i preparatu niebezpiecznego (Dz. U. Nr 140 z września 2002 r., poz. 1171).

Warunki przygotowania roztworu roboczego oraz wykonywania impregnacji powinny być określone w instrukcji opracowanej przez Producenta. Instrukcję tę należy udostępniać stosującym ten wyrób.

3. WŁAŚCIWOŚCI TECHNICZNE. WYMAGANIA

3.1. Właściwości techniczno-użytkowe

Wymagane właściwości techniczno-użytkowe środka FOBOS M-4 podano w tablicy 2.

Tablica 2

Wymagane właściwości techniczno-użytkowe środka FOBOS M-4

Poz.	Właściwości	Wymagania	Badania według
1	2	3	4
1	Barwa	biało-żółta	p. 5.6.1
2	Zapach	słaby, organiczny	p. 5.6.2
3	Konsystencja	granulat proszkowy	p. 5.6.3
4*	Zawartość wody wolnej w temperaturze 50°C, %	≤ 3	p. 5.6.4
5	Zawartość substancji nierozpuszczalnych w wodzie, %	≤ 1,0	p. 5.6.5
6	pH 30% wodnego roztworu środka FOBOS M-4 w temperaturze 20 ± 2°C	5,7 ± 0,5	p. 5.6.6
7	Głębokość wnikania w drewno, mm: • o wilgotności 12 ± 1% • o wilgotności 28 ± 2%	≥ 1,8 ≥ 4,0	p. 5.6.7
8	Agresywność korozyjna w odniesieniu do stali	mała, malejąca	p. 5.6.8
9	Wpływ na wytrzymałość drewna na ściskanie wzdłuż włókien	brak wpływu	p. 5.6.9
10	Wartość grzybobójcza przeciwko podstawczakom – <i>Coniophora puteana</i> – metodą agarowo-klockową, kg/m ³	≤ 7,0	p. 5.6.10
11	Skuteczność zabezpieczenia drewna przed grzybami domowymi: a) metodami powierzchniowymi, klasa zabezpieczenia: • na powierzchni • na głębokości 1,5 mm b) metodami wgłębnyimi, klasa zabezpieczenia: • na powierzchni • na głębokości 1,5 mm	1 – zabezpieczenie dobre 3 – zabezpieczenie słabe 1 – zabezpieczenie dobre 2 – zabezpieczenie dostateczne	p. 5.6.11
12	Skuteczność zabezpieczania drewna przed grzybami pleśniowymi, klasa zabezpieczania	1 – drewno odporne	p. 5.6.12
13	Wartość owadobójcza w stosunku do larw spuszczela pospolitego (<i>Hylotrupes bajulus</i> L.), kg/m ³	≤ 6,5	p. 5.6.13
14	Skuteczność zabezpieczenia drewna przed świeżo wylęgniętymi larwami spuszczela pospolitego (<i>Hylotrupes bajulus</i> L.), śmiertelność larw, %	100	p. 5.6.14
15	Klasyfikacja ogniowa zabezpieczonego drewna grubości 20 mm, w zakresie stopnia palności	I stopień palności – wyrób niezapalny	p. 5.6.15
* Właściwość określona w procedurze aprobowanej, nie objęta badaniami typu i badaniami kontrolnymi			

3.2. Trwałość – przydatność do stosowania

Okres przydatności do stosowania powinien być podany na opakowaniu. Producent gwarantuje, że środek FOBOS M-4 w tym okresie zachowuje swoje właściwości, zgodnie z wymaganiami podanymi w p. 3.1.

4. PAKOWANIE, PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT

4.1. Pakowanie

Środek FOBOS M-4 powinien być opakowany w szczelnie zamkniętych opakowaniach firmowych, zabezpieczających go przed wysypaniem i zmianą jego właściwości techniczno-użytkowych.

Do każdego opakowania powinna być dołączona etykieta zawierająca co najmniej następujące dane:

- nazwę i adres Producenta,
- nazwę wyrobu, według niniejszej Aprobaty Technicznej ITB,
- masę netto / objętość w opakowaniu,
- datę produkcji / numer partii produkcyjnej,
- termin przydatności do użycia,
- warunki stosowania, z uwzględnieniem informacji dotyczących zagrożenia dla zdrowia lub życia, określonych w karcie charakterystyki wyrobu, opracowanej zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 3 lipca 2002 r. w sprawie karty charakterystyki substancji niebezpiecznej i preparatu niebezpiecznego (Dz. U. Nr 140, poz. 1171),
- warunki przechowywania i transportu,
- numer Aprobaty Technicznej ITB (*AT-15-5942/2003*),
- numer dokumentu dopuszczającego do obrotu i stosowania w budownictwie, według p. 5.1,
- znak budowlany.

Sposób oznakowania wyrobu znakiem budowlanym powinien być zgodny z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 1998 r. w sprawie systemów oceny zgodności, wzoru deklaracji zgodności oraz sposobu znakowania wyrobów budowlanych dopuszczonych do obrotu i powszechnego stosowania w budownictwie (Dz. U. Nr 113, poz. 728).

4.2. Przechowywanie

Środek FOBOS M-4, opakowany według p. 4.1, powinien być przechowywany w suchych, wentylowanych pomieszczeniach, z dala od środków spożywczych i pasz, w miejscach niedostępnych dla dzieci.

4.3. Transport

Środek FOBOS M-4, opakowany według p. 4.1, należy transportować w sposób zabezpieczający opakowania przed przesuwaniem się podczas jazdy, uszkodzeniem lub zniszczeniem, określony w instrukcji transportowania, opracowanej przez Producenta.

5. OCENA ZGODNOŚCI

5.1. System oceny zgodności

Zgodnie z art. 10, ust. 2, pkt 1b ustawy Prawo budowlane (Dz. U. Nr 106 z 2000 r., poz. 1126) oraz rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 22 kwietnia 1998 r. w sprawie wyrobów służących do ochrony przeciwpożarowej, które mogą być wprowadzane do obrotu i stosowane wyłącznie na podstawie certyfikatu zgodności (Dz. U. Nr 55/98, poz. 362) środek FOBOS M-4 jest dopuszczony do obrotu i powszechnego stosowania w budownictwie po dokonaniu oceny zgodności z Aprobata Techniczną ITB AT-15-5942/2003 i wydaniu, w trybie zgodnym z odrębnymi przepisami, certyfikatu zgodności z Aprobata.

Podstawą oceny zgodności są:

- 1) zakładowa kontrola produkcji,
- 2) badania typu,
- 3) badania kontrolne gotowego wyrobu.

Producent ma obowiązek stale prowadzić kontrolę, obejmującą zakładową kontrolę produkcji i badania kontrolne gotowego wyrobu, zgodnie z ustalonym w p. 5.4 programem badań.

Kontrola produkcji musi zapewniać, że wyrób jest zgodny z Aprobata Techniczną ITB AT-15-5942/2003. Wyniki kontroli produkcji powinny być systematycznie rejestrowane.

Zapisy rejestru powinny potwierdzać, że wyrób spełnia kryteria oceny zgodności. Każda partia wyrobu powinna być jednoznacznie zidentyfikowana w rejestrze badań.

Certyfikat zgodności z Aprobatają jest wydawany przez właściwą jednostkę certyfikującą.

5.2. Zakładowa kontrola produkcji

Zakładowa kontrola produkcji obejmuje:

- 1) specyfikację i sprawdzanie surowców i składników,
- 2) kontrolę i badania w procesie wytwarzania, prowadzone przez Producenta według zasad i procedur określonych w dokumentach zakładowej kontroli produkcji, dostosowanych do technologii produkcji i zmierzających do uzyskania wyrobu o wymaganych właściwościach.

5.3. Badania typu

Badania typu są badaniami potwierdzającymi wymagane właściwości techniczno-użytkowe, wykonywanymi przed wprowadzeniem wyrobu do obrotu i stosowania.

Badania typu obejmują:

- a) głębokość wnikania w drewno,
- b) agresywność korozyjną wobec stali,
- c) wpływ na wytrzymałość drewna na ściskanie wzdłuż włókien,
- d) wartość grzybobójczą,
- e) skuteczność zabezpieczenia drewna przed grzybami domowymi,
- f) skuteczność zabezpieczenia przed grzybami pleśniowymi,
- g) wartość owadobójczą,
- h) skuteczność zabezpieczenia przed owadami,
- i) klasyfikację ogniową w zakresie stopnia palności.

Badania, które w procedurze aprobacyjnej stanowiły podstawę do ustalenia właściwości techniczno-użytkowych wyrobu, mogą być wykorzystane jako badania typu w ocenie zgodności.

5.4. Badania kontrolne gotowego wyrobu

5.4.1. Program badań kontrolnych. Program badań kontrolnych obejmuje:

- a) badania bieżące,
- b) badania okresowe.

5.4.2. Badania bieżące. Badania bieżące obejmują sprawdzenie:

- a) barwy,
- b) zapachu,
- c) konsystencji,
- d) pH wyciągu wodnego.

5.4.3. Badania okresowe. Badania okresowe obejmują sprawdzenie:

- a) zawartości substancji nierozpuszczalnych w wodzie,
- b) skuteczności zabezpieczania przed grzybami domowymi,
- c) skuteczności zabezpieczenia przed grzybami pleśniowymi,
- d) skuteczności zabezpieczenia przed owadami,
- e) klasyfikacji ogniowej w zakresie stopnia palności.

Badania okresowe powinny być wykonywane na próbkach właściwie zidentyfikowanych.

5.5. Częstotliwość badań kontrolnych

Badania bieżące powinny być wykonywane dla każdej partii wyrobu. Wielkość partii wyrobu powinna być określona w dokumentacji zakładowej kontroli produkcji.

Badania okresowe powinny być wykonywane nie rzadziej niż jeden raz na 3 lata.

5.6. Metody badań

5.6.1. Sprawdzenie barwy. Barwę należy określić według PN-C-04906:2000. Otrzymany wynik porównać z wymaganiami podanymi w p. 3.1.

5.6.2. Sprawdzenie zapachu. Zapach należy określić według PN-C-04906:2000. Otrzymany wynik porównać z wymaganiami podanymi w p. 3.1.

5.6.3. Sprawdzenie konsystencji. Konsystencję należy określić według PN-C-04906:2000. Otrzymany wynik porównać z wymaganiami podanymi w p. 3.1.

5.6.4. Sprawdzenie zawartości wody wolnej. Zawartość wody wolnej, badanej w temperaturze 50°C określono według normy PN-C-04906:2000.

5.6.5. Sprawdzenie zawartości substancji nierozpuszczalnych w wodzie. Zawartość substancji nierozpuszczalnych w wodzie należy określić według normy PN-54/C-04517. Otrzymany wynik porównać z wymaganiami podanymi w p. 3.1.

5.6.6. Sprawdzenie wskaźnika pH. Wskaźnik pH 30% wodnego roztworu środka FOBOS M-4 należy określić według PN-C-04906:2000. Otrzymany wynik porównać z wymaganiami podanymi w p. 3.1.

5.6.7. Sprawdzenie głębokości wnikania w drewno. Głębokość wnikania w drewno należy określić według normy PN-75/C-04901. Otrzymany wynik porównać z wymaganiami podanymi w p. 3.1.

5.6.8. Sprawdzenie agresywności korozyjnej wobec stali. Agresywność korozyjną wobec stali należy ocenić metodą bezpośrednią według normy PN-87/C-04910. Otrzymany wynik należy porównać z wymaganiami podanymi w p. 3.1.

5.6.9. Sprawdzenie wpływu na wytrzymałość drewna na ściskanie wzdłuż włókien. Wpływ środka na wytrzymałość drewna na ściskanie wzdłuż włókien należy określić według normy PN-72/C-04907. Otrzymany wynik należy porównać z wymaganiami podanymi w p. 3.1.

5.6.10. Sprawdzenie wartości grzybobójczej. Wartość grzybobójczą środka wobec grzyba *Coniophora puteana* należy oznaczyć według normy PN-EN 113:2000. Otrzymany wynik należy porównać z wymaganiami podanymi w p. 3.1.

5.6.11. Sprawdzenie skuteczności zabezpieczania drewna przed grzybami domowymi. Skuteczność zabezpieczenia drewna budowlanego przed grzybami domowymi należy oznaczyć według metodyki podanej w Instrukcji ITB 355/98. Próbkę należy zabezpieczyć środkiem, zgodnie z warunkami jego stosowania podanymi w p. 2. Otrzymany wynik porównać z wymaganiami podanymi w p. 3.1.

5.6.12. Sprawdzenie skuteczności zabezpieczania drewna przed grzybami pleśniowymi. Próbkę w kształcie krążka, lub zbliżonym do kwadratu, o powierzchni $1200 \div 2000 \text{ mm}^2$, grubości $3 \div 4 \text{ mm}$, wyciętą z bielastego drewna sosny bez wad, należy zabezpieczyć impregnatem metodą smarowania, zgodnie z warunkami podanymi w p. 2. Ilość próbek dla każdego badania powinna wynosić $6 \div 10$ sztuk.

Zaimpregnowane próbki należy umieścić, po jednej, na płytkach Petriego, na zestawionej pożywce BMSA+G i zainfekować zawiesiną zarodników następujących grzybów testowych:

Zestaw I

- *Aspergillus niger* V. Tieghem,

- *Alternaria (tenuis) alteranata (Fr.) Keissler,*
- *Paecilomyces variotti Bainier,*
- *Trichoderma viride Persom ex S.G. Gray,*
- *Penicillium funiculosum Thom.*

Zestaw II

- *Chaetomium globosum Kunze.*

Do każdego badania należy przygotować po 5 próbek kontrolnych, nie zaimpregnowanych, o kształcie i wymiarach jak próbki badawcze, wyciętych z bielastego drewna sosny bez wad. Próbki kontrolne należy posmarować wodą destylowaną i zainfekować je zawiesiną zarodników grzybów testowych jak w przypadku próbek zaimpregnowanych.

Następnie próbki należy umieścić w cieplarni, w warunkach optymalnych dla rozwoju grzybów, na 4 tygodnie.

Po tym czasie próbki należy wyjąć z cieplarki i dokonać oceny wzrostu grzybów według poniższej skali ocen:

- 0 — brak widocznego pod mikroskopem wzrostu grzybów na próbce,
- 1 — wzrost grzybów na próbce słabo widoczny nieuzbrojonym okiem, ale dobrze widoczny pod mikroskopem lub wzrost ograniczony tylko do brzegów próbki, widoczny nieuzbrojonym okiem,
- 2 — wzrost grzybów na próbce widoczny nieuzbrojonym okiem, do 15% powierzchni pokrytej grzybnia,
- 3 — wzrost grzybów na próbce widoczny nieuzbrojonym okiem, ponad 15% powierzchni pokrytej grzybnia.

Klasę zabezpieczenia drewna przed grzybami pleśniowymi należy określić zgodnie z tablicą 3.

Otrzymany wynik należy porównać z wymaganiami podanymi w p. 3.1.

Tablica 3

Poz.	Wynik oceny		Klasa zabezpieczenie
	Zestaw I	Zestaw II	
1	2	3	4
1	0	0	1 – zabezpiecza
2	0	1	2 – umiarkowanie zabezpiecza
	1	0	
3	1	1	3 – nie zabezpiecza
	> 1	> 1	

5.6.13. Sprawdzenie wartości owadobójczej. Wartość owadobójczą środka należy oznaczyć według normy PN-EN 47+AC:1993. Otrzymany wynik porównać z wymaganiami podanymi w p. 3.1.

5.6.14. Sprawdzenie skuteczności zabezpieczenia drewna przed owadami. Skuteczność zabezpieczenia drewna przed owadami należy sprawdzić według normy PN-EN 46+AC:1993. Próbki należy zabezpieczyć środkiem, zgodnie z warunkami jego stosowania, podanymi w p. 2. Otrzymany wynik porównać z wymaganiami podanymi w p. 3.1.

5.6.15. Sprawdzenie stopnia palności. Stopień palności drewna sosnowego grubości 20 mm zabezpieczonego środkiem, zgodnie z warunkami stosowania podanymi w p. 2, należy określić według normy PN-B-02874:1996. Otrzymany wynik należy porównać z wymaganiami podanymi w p. 3.1.

5.7. Pobieranie próbek do badań

Próbki środka do badań należy pobierać zgodnie z wymaganiami normy PN-EN 212:1994.

Próbki do badań należy przygotować zgodnie z metodyką badań według p. 5.6.

5.8. Ocena wyników badań

Wyprodukowany wyrób można uznać za zgodny z wymaganiami niniejszej Aprobaty Technicznej ITB, jeżeli wyniki wszystkich badań są pozytywne.

6. USTALENIA FORMALNO-PRAWNE

6.1. Aprobata Techniczna ITB AT-15-5942/2003 jest dokumentem stwierdzającym przydatność środka FOBOS M-4 do stosowania w budownictwie w zakresie wynikającym z postanowień Aprobaty.

Zgodnie z art. 10, ust. 2, pkt. 1b ustawy Prawo budowlane (Dz. U. Nr 106 z 2000 r., poz. 1126) oraz rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 22.04.1998 r. w sprawie wyrobów służących do ochrony przeciwpożarowej, które mogą być wprowadzane do obrotu i stosowania wyłącznie na podstawie certyfikatu zgodności (Dz. U. Nr 55/98, poz. 362), środek FOBOS M-4 jest dopuszczony do obrotu

i powszechnego stosowania w budownictwie po dokonaniu oceny zgodności z Aprobata Techniczną ITB AT-15-5942/2003 i wydaniu w trybie zgodnym z odrębnymi przepisami, certyfikatu zgodności z Aprobata.

6.2. Aprobata Techniczna ITB nie narusza uprawnień wynikających z przepisów o ochronie własności przemysłowej, a w szczególności obwieszczenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 marca 1993 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 19 października 1972 r. o wynalazczości (Dz. U. Nr 26, poz. 117). Zapewnienie tych uprawnień należy do obowiązków korzystających z niniejszej Aprobaty Technicznej.

6.3. Instytut Techniki Budowlanej wydając Aprobata Techniczną nie bierze odpowiedzialności za ewentualne naruszenie praw wyłącznych i nabytych.

6.4. Aprobata Techniczna ITB nie zwalnia Producenta od odpowiedzialności za właściwą jakość środka FOBOS M-4 oraz wykonawców robót od odpowiedzialności za właściwe zastosowanie tego wyrobu i prawidłowe wykonanie prac.

6.5. W treści wydawanych prospektów i ogłoszeń oraz innych dokumentów związanych z wprowadzeniem do obrotu i stosowania w budownictwie środka FOBOS M-4, należy zamieszczać informację o udzielonej temu wyrobowi Aprobacie Technicznej ITB AT-15-5942/2003.

7. TERMIN WAŻNOŚCI

Aprobata Techniczna ITB AT-15-5942/2003 jest ważna do dnia 31 maja 2008 r.

Ważność Aprobaty Technicznej ITB może być przedłużona na kolejne okresy, jeżeli jej Wnioskodawca, lub formalny następca, wystąpi w tej sprawie do Instytutu Techniki Budowlanej z odpowiednim wnioskiem nie później niż 3 miesiące przed upływem terminu ważności tego dokumentu.

K o n i e c

INFORMACJE DODATKOWE

Normy i dokumenty związane

- PN-B-02874:1996/Az:1999 *Ochrona przeciwpożarowa budynków. Metoda badania stopnia palności materiałów budowlanych*
- PN-75/C-04901 *Środki ochrony drewna. Oznaczanie głębokości wnikania w drewno*
- PN-C-04906:2000 *Środki ochrony drewna. Ogólne wymagania i badania*
- PN-72/C-04907 *Środki ochrony drewna. Oznaczanie wpływu na wytrzymałość drewna*
- PN-54/C-04517 *Chemiczne badania i próby. Oznaczanie substancji nierozpuszczalnych w wodzie w produktach chemicznych*
- PN-87/C-04910 *Środki ochrony drewna. Badanie agresywności korozyjnej wobec stali metodą bezpośrednią*
- PN-EN 46+AC:1993 *Środki ochrony drewna. Oznaczanie działania zabezpieczającego przeciwko świeżo wylęgniętym larwom *Hylotrupes bajulus* (Linnaeus). Metoda laboratoryjna*
- PN-EN 47+AC:1993 *Środki ochrony drewna. Oznaczanie wartości owadobójczej przeciwko świeżo wylęgniętym larwom *Hylotrupes bajulus* (Linnaeus). Metoda laboratoryjna*
- PN-EN 113:2000 *Środki ochrony drewna. Metody badania do oznaczania skuteczności zabezpieczania przeciwko podstawczakom rozkładającym drewno. Oznaczanie wartości grzybobójczej*
- PN-EN 212:1994 *Środki ochrony drewna. Wytyczne pobierania i przygotowania do analizy próbek środków ochrony drewna i drewna zabezpieczonego*
- PN-EN 335-1:1996 *Trwałość drewna i materiałów drewnopochodnych. Definicja klas zagrożenia ataku biologicznego. Postanowienia ogólne*

ZUAT-15/VI.06:2000	<i>Środki ochrony przed korozją biologiczną wyrobów budowlanych z drewna</i>
Instrukcja ITB 355/98	<i>Ochrona drewna budowlanego przed korozją biologiczną środkami chemicznymi. Wymagania i badania</i>

Procedury badawcze ITB

- LD-5. *Oznaczanie skuteczności impregnacji drewna badanym środkiem*
- LD-6. *Badanie właściwości zabezpieczających środków ochrony drewna przed grzybami pleśniowym*
- LP-2. *Metoda badania stopnia palności materiałów budowlanych*

Raporty z badań, oceny

- 1) NS-528/C/02. Badanie preparatu FOBOS M-4 do aprobaty technicznej. Instytut Techniki Budowlanej. Zakład Ochrony Środowiska, Warszawa
- 2) NS-528/C/02. Badanie preparatu FOBOS M-4 w celu uzyskania aprobaty technicznej (właściwości zabezpieczające przed grzybami pleśniowymi). Instytut Techniki Budowlanej. Zakład Ochrony Środowiska, Warszawa
- 3) ZOD-R-01/09/2002. Raport z badań. Badanie wartości owadobójczej środka ochrony drewna FOBOS M-4 w stosunku do larw spuszczela pospolitego (*Hylotrupes bajulus* L.). Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Laboratorium Badań Korozji Biologicznej Zakładu Ochrony Drewna WTD, Warszawa
- 4) ZOD-R-02/09/2002. Raport z badań. Badanie działania zabezpieczającego środka ochrony drewna FOBOS M-4 przed świeżo wylęgniętymi larwami spuszczela pospolitego (*Hylotrupes bajulus* L.). Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Laboratorium Badań Korozji Biologicznej Zakładu Ochrony Drewna WTD, Warszawa
- 5) NP-981/02/TG. Klasyfikacja ogniowa w zakresie stopnia palności materiałów budowlanych i Raport z badań Nr LPK-981.1/2-11/02. Instytut Techniki Budowlanej, Zakład Badań Ogniowych, Warszawa
- 6) HK/B/1709/01/2002. Atest Higieniczny. Państwowy Zakład Higieny, Zakład Higieny Komunalnej, Warszawa

ISBN 83-7370-788-3

GS VII